

Gebiedsbiografie Limburg

‘De kènjer van moder Maas’

Paul Schokker

SAM-bijeenkomst 24 september 2026

provincie
Limburg

Gebiedsbiografie Limburg (GBL) =

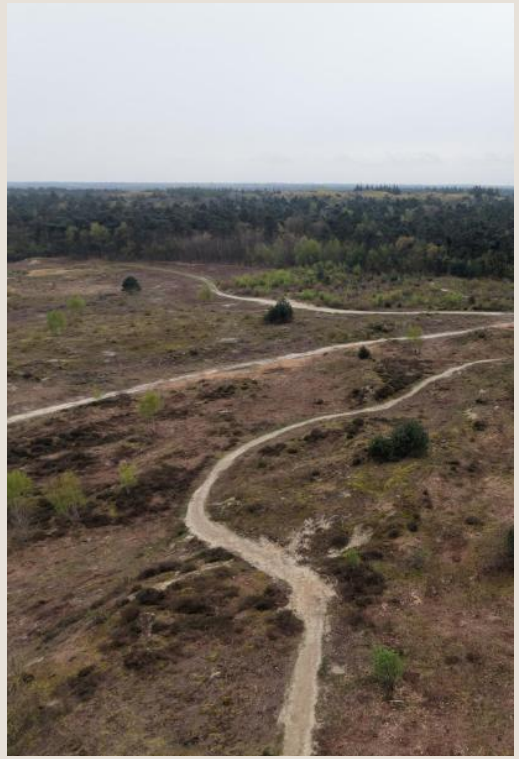
de aardkundige,
archeologische
en historische ontwikkeling

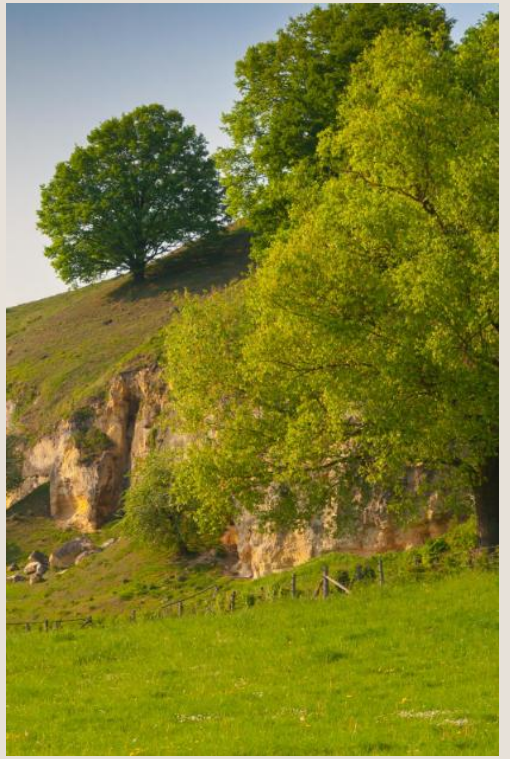
van de provincie Limburg
verhalend in beeld

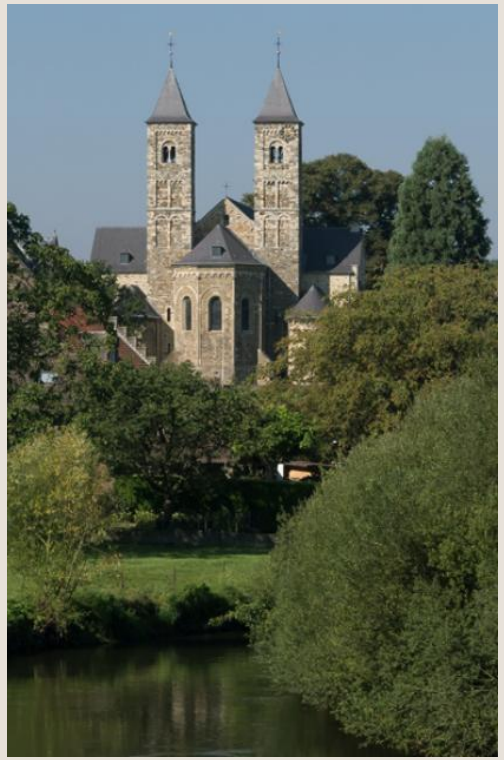

Foto's: RAAP / HeusschenCopier

Inhoud

Perspectief vanuit de opdrachtgever.

- Achtergrond
- Erfgoed in de Omgevingsvisie
- Opdrachtgeversrol
- Uitvoering opdracht
- Opzet en opbouw
- Beheer en samenwerking

Publicatie Gebiedsbiografie Limburg, 10 juli 2026

Foto's: RAAP, Herman van Steenwijk

Achtergrond

Cultuurhistorische inventarisaties

- Provincie als opdrachtgever van cultuurhistorische inventarisaties gedaan door Hans Renes (vanaf ca 1990)
- Wetenschappelijk uitgaven voor Peel en Maas / Zuid-Limburg
- Nadruk op kartering van cultuurhistorische objecten

Gebiedsbiografieën

- Instrument bij omgevingswet: Gebiedsbiografie als basis voor ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving (vanaf ca 2020)
- RCE stimuleert gebruik gebiedsbiografieën in RO oa met euro's en met handleiding

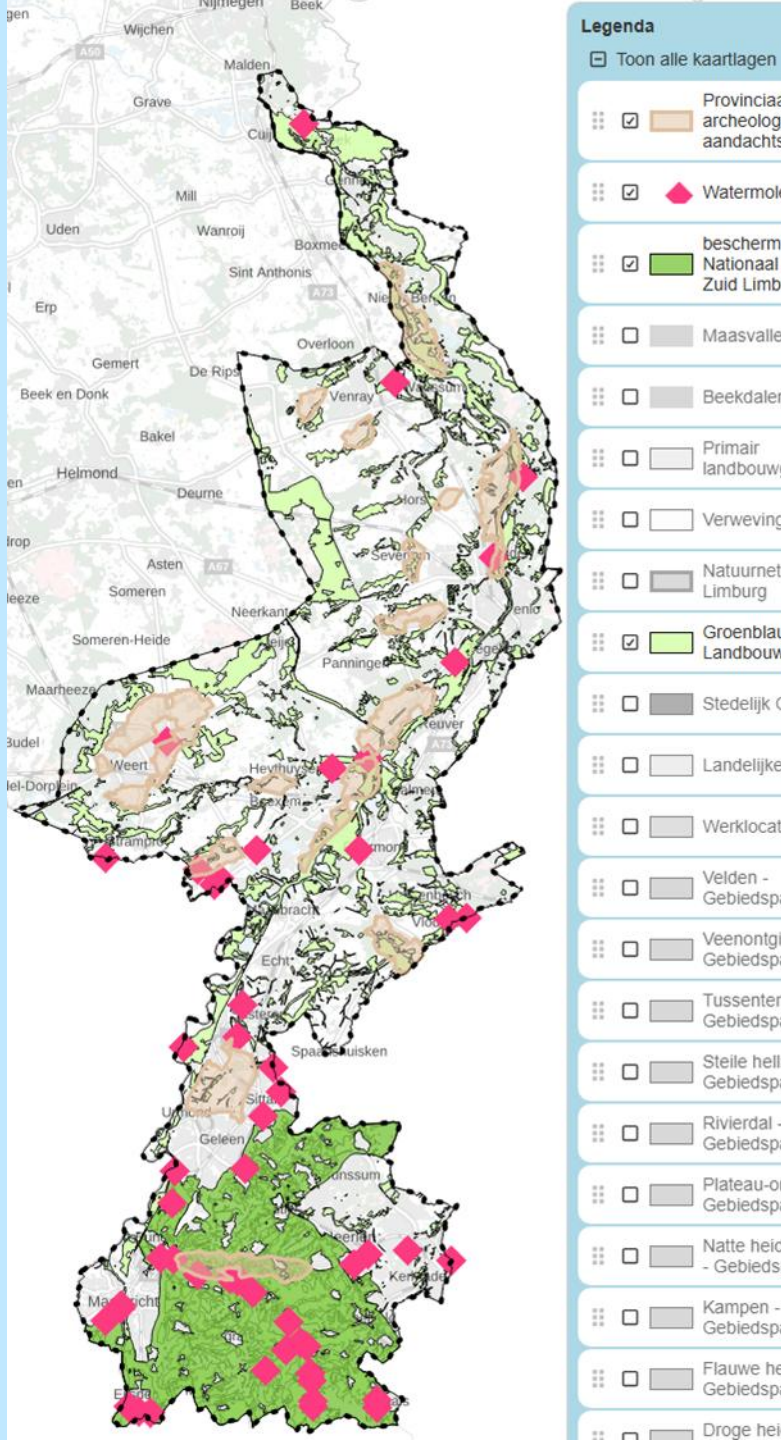
Erfgoed belang in de POVI (2026)

Onveranderd:

- Stimuleren van de herbenutting van erfgoed
- Kernkwaliteiten in landschap / Motiveringsplicht
- Atlas Limburg voor cultuurhistorische info

Nieuw:

- De Gebiedsbiografie Limburg als nieuw kennisinstrument, naast *Onderlegger Bodem en Water* en *Gebiedspaspoorten*
- Erfgoed ook onderdeel van het onderwerp *Ruimtelijke Kwaliteit*
- Monumenten (nog) meer in relatie tot hun omgeving & het landschap
- Problematiek 'Erfgoed en wateroverlast/te kort'

Opdrachtgeversrol GBL

Uitgangspunten

- Eigentijds vervolg op de kaarten van Hans Renes
- Beter aansluiten op POVI: erfgoed stimuleren bij ruimelijk ontwikkelingen
- Benutten van instrumentarium RCE: euro’s + publicatie uit 2020
- Eerst kijken wat de mogelijkheden in de markt zijn

Conclusie uit marktconsultatie:

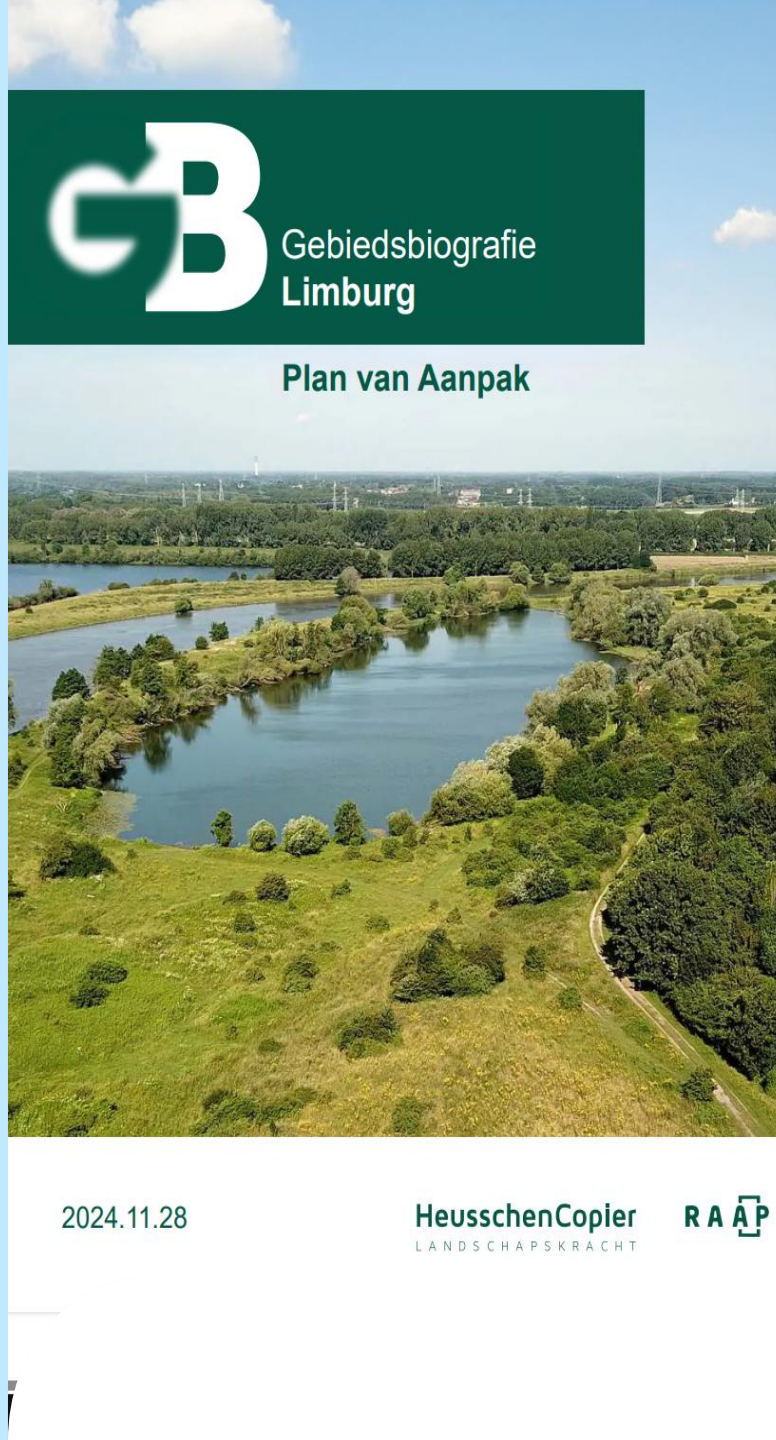
- Productbeeld vooraf niet 'dicht timmeren'
- Enerzijds vereisten, anderzijds een bandbreedte voor de kwaliteit
- Een pilot ingebouwd met een ‘Go / No G’ moment

Uitvoering opdracht GBL

- Fases: marktverkenning / aanbesteding / pilot / uitvoering
- Uitvoering door combinatie HeusschenCopier / RAAP
- Bandbreedte productbeeld vertaald in plan van aanpak
- Commitment over productbeeld en uitvoering onstond in Pilot fase
- Uitwerking in elf deelgebieden

- Begeleiding door klankbordgroep met oa UM, RCE, CEL en gemeenten
- Projectduur uitvoering 1,5 jaar - binnen tijd en budget

Opzet en opbouw

Mens en landschap

- Aardkunde (geeft ordening en samenhang)
- Archeologie (geeft tijdsdiepte)
- Historische geografie (duidt huidig landschap)

Veel kaartinformatie (incl. Renes)

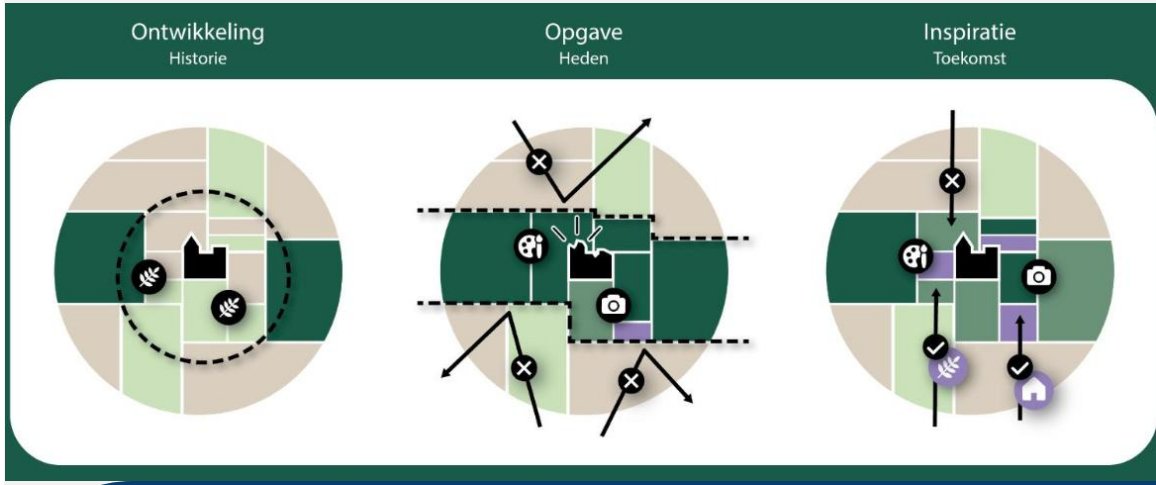
- GIS (structureert data) + Nieuw onderzoek (vult aan)

Verhalende toegang

- Storymap (vertelt verhalen en inspireert)

Toepasbaarheid

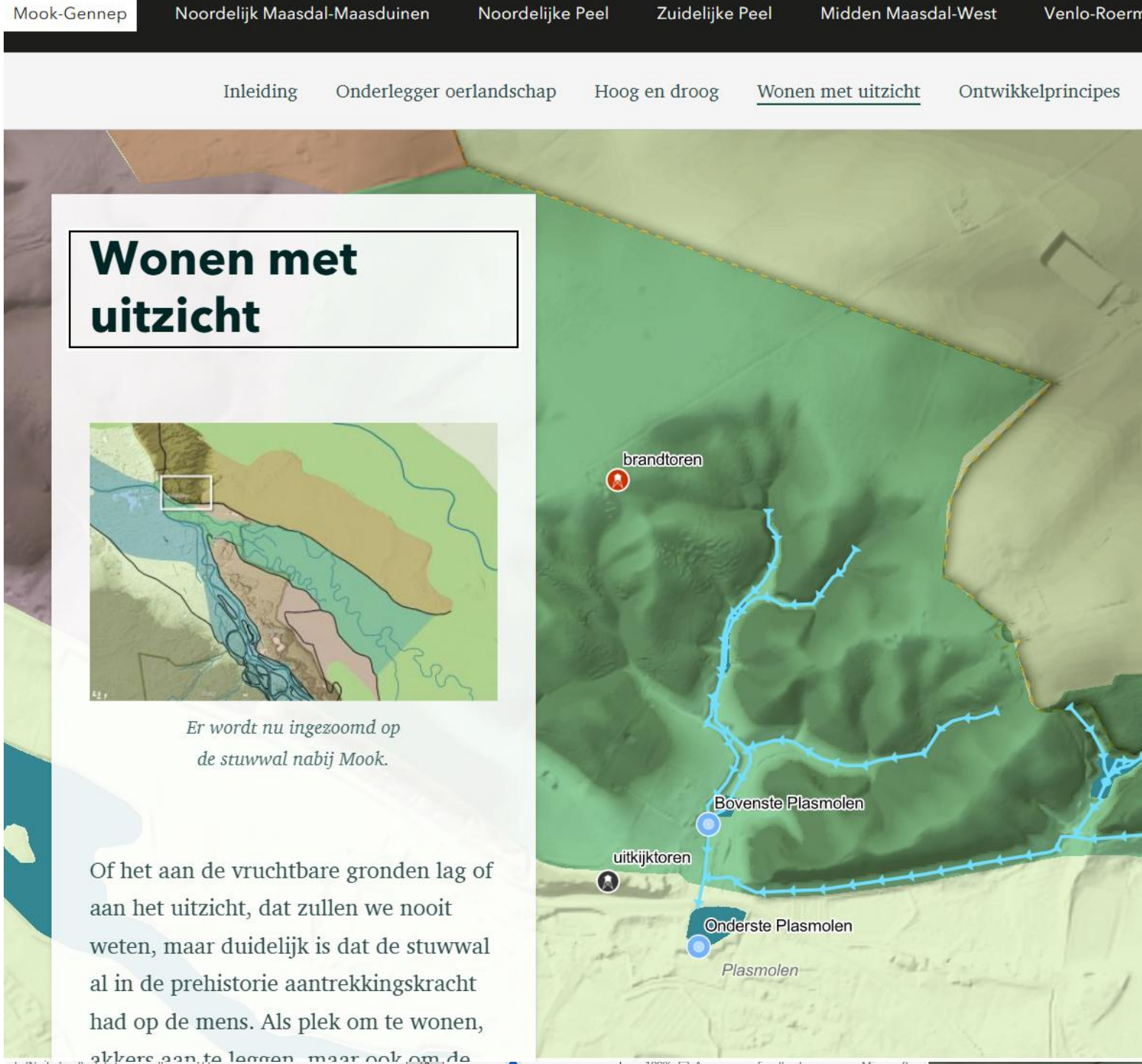
- Inzet ontwerpkracht (helpt inspireren en benutten)

Opzet en opbouw

De kènjer van moder Maas’

- Alles in Limburg relateert aan de Maas;
- Verhalen van elf deelgebieden in beeld/kaart en tekst;
- Specifieke thema’s per deelgebied;
  - bv Mook-Gennep:
    - Onderlegger oerlandschap
    - Hoog en Droog
    - Wonen met uitzicht

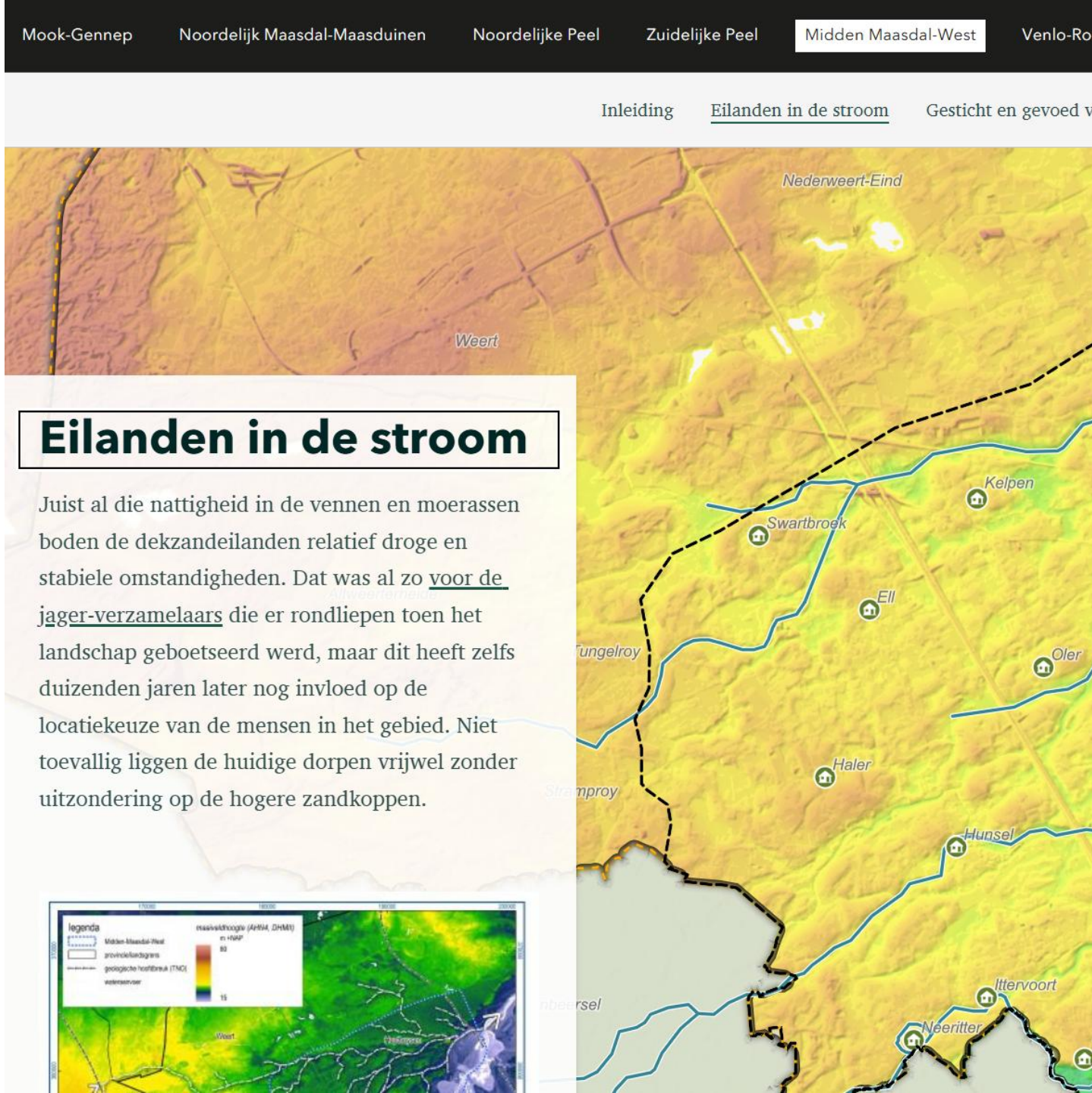

Opzet en opbouw

Integraal en grensoverstijgend

- Over de landsgrens heen
- Verbinding van Archeologie, Erfgoedensembles, Aardkunde, Grondstoffen en Volksverhalen
- Erfgoed wordt in het perspectief geplaatst van het omliggende landschap en in een ruim tijdsperspectief

- Inzet voor educatie?

Beheer & Samenwerking

- Gebiedsbiografie is nu in beheersfase (5 jaar)
- Er is een redactieteam GBL bij de Provincie Limburg
- Reacties zijn welkom: gebiedsbiografielimburg@prvlimburg.nl
- Nu focus op kleine aanpassingen / fouten
- Nog geen plannen voor uitbreiding thema's

- Andere gebiedsbiografieën kunnen (technisch) aangesloten worden
- Contactpersoon Gebiedsbiografie: Sandra van den Berg (PL)

Gebiedsbiografie Limburg

Gebiedsbiografie Limburg

